06/06/2019

“Στον Δάσκαλο με αγάπη και ευγνωμοσύνη”

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Δρ. Γεώργιος Ν. Κόιος, Ιατρός-Ενδοκρινολόγος

Γεννιέται ένας άνθρωπος. Από την ανυπαρξία έρχεται στο φως ένα νέο πρόσωπο. Οι γονείς το υποδέχονται γοητευμένοι. Οι περισσότεροι άνθρωποι δοξάζουν και ευχαριστούν τον Θεό για το υπέροχο δώρο Του. Την καινούργια ύπαρξη την θεωρούν δώρο δικό Του. Μερικοί δεν δέχονται αυτήν την αλήθεια. Με γειά τους, με χαρά τους. Δικό τους πρόβλημα. Αυτοί που το θεωρούν ως δώρο του Θεού το εμπιστεύονται σε Αυτόν. Φροντίζουν από νωρίς να βρούν τρόπους να το μεγαλώσουν με νουν Κυρίου για να αποκτήσει νόημα η ζωή τουμ ως νέου ανθρώπου. Να μη είναι απλά ένα ακόμη άτομο, αλλά ένα πρόσωπο, μια μοναδική ύπαρξη, με όνομα και υπόσταση ανεπανάληπτη. Εκφράζει εγωισμό αυτή η σκέψη; Όχι. Είναι η αλήθεια. Έτσι, όπως την θέλει ο Δημιουργός. Ελεύθερη και μοναδική προσωπικότητα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά την απλότητα, το ταπεινό φρόνημα, την ανιδιοτέλεια, την αγάπη, την διάθεση να διακονεί χωρίς να ζητά ανταπόδοση, την αγάπη στην αλήθεια και την πίστη στον Δημιουργό Πατέρα.

Όμως, η νέα αυτή ύπαρξη για να ολοκληρωθεί στην πορεία της ζωής ως μοναδικό πρόσωπο χρειάζεται φροντίδα που να οδηγεί σε αυτόν τον δρόμο προς την τελείωση.

Οι γονείς, η οικογένεια του, αποτελούν το κατεξοχήν περιβάλλον που θα επηρεάσει την πορεία του. Η αγάπη, η στοργή, η γενικότερη μέριμνα για την ανάπτυξή του, το παράδειγμα, η στάση των γονιών γενικά στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, θα αποτελέσουν το βάθρο στο οποίο θα στηρίξει το παιδί την προσωπική πορεία στην ζωή του. Ό,τι βλέπουν, ακούν, αντιλαμβάνονται και κινεί την προσοχή τους το αντιγράφουν και το καταγράφουν στην μνήμη τους. Αποτελούν την βάση για τις δικές τους αντιδράσεις.

Δεν είναι, όμως , μόνο οι γονείς που καθορίζουν τον χαρακτήρα των παιδιών. Παράγοντες, όπως το ευρύτερο οικογενειακό περιβάλλον, η κοινότητα και προπαντός το σχολικό, συμβάλλουν ουσιαστικά στη διαμόρφωση της προσωπικότητας.

Το σχολικό περιβάλλον, η μαθητική κοινότητα και ιδιαίτερα η προσωπικότητα του δασκάλου είναι καθοριστικοί παράγοντες προσδιορισμού του χαρακτήρα του εύπλαστου παιδιού.

Ιδιαίτερα θα σταθούμε στην ανεκτίμητη προσφορά του δασκάλου. Θα αναφερθούν και προσωπικά βιώματα ώστε όσα εκτεθούν να περιλαμβάνουν και εμπειρίες ζωής.

Υπάρχει άραγε άνθρωπος στον κόσμο, που διαθέτει κοινό νου, να σκεφθεί τους δασκάλους του και να μη τον διαπεράσει ρίγος συγκίνησης και ευγνωμοσύνης!

Ζητούμε συγγνώμη από τους αναγνώστες, καθώς θα αναφερθούμε προσωπικά στους δικούς μας δασκάλους, αλλά πιστεύουμε ότι τα ίδια αισθήματα και σκέψεις ισχύουν για τον κάθε μαθητή προς το σεβαστό πρόσωπο των δασκάλων. Θα χρησιμοποιηθεί το ενικό πρόσωπο του δασκάλου και σε αυτό θα περιλαμβάνεται το σύνολο των δασκάλων, που αποτελούν τμήμα από τα πιο σεβαστά, αγαπημένα και άξια να τιμώνται πρόσωπα. Αποτελούν μια ιερή εικόνα προσώπου που προσδιορίζεται με ό,τι εκλεκτότερο περιλαμβάνει η έννοια της λέξης **Δ ά σ κ α λ ο ς.**

Αποτελούσαμε την πρώτη κανονική Πρώτη τάξη του Δημοτικού μετά την τραγική δεκαετία 1940-1950. Πολλοί συμμαθητές ήταν μεγάλης σχετικά ηλικίας λόγω των πολέμων. Νηπιακή προπαιδεία δεν υπήρχε και έπρεπε να κολυμπήσουμε νωρίς στα βαθειά. Όταν τα βλέπει κανείς, μεγάλος πια, φαίνονται απλά και εύκολα. Για μας, καθώς αρχίζαμε αμέσως με την πρώτη τάξη και με τις συνθήκες εκείνης της

εποχής, ήταν βουνό. Βοηθήματα, βιβλία και ό,τι άλλο σχετικό με την μάθηση ήταν σε ανεπάρκεια. Τα μόνο βοήθημα που είχαμε ήταν ο Δάσκαλός μας, ο Κύριος, για μας τα μαθητούδια και το αναγνωστικό μας. Με πόση αγάπη, ενδιαφέρον, στοργή και προπαντός υπομονή, καθόταν να μας μάθει το κάθε γράμμα. Πως γράφεται, πως προφέρεται. Μας μάθαινε να συνταιριάζουμε τις γιώτες και τις κουλούρες και να φτιάχνουμε τα διάφορα γράμματα της αλφα-βήτας. Όταν μάθαμε την αλφα-βήτα, μας μάθαινε να βάζουμε τα γράμματα το ένα δίπλα με το άλλο, να τα βάζουμε τα σημαδάκια που τα έλεγαν τόνους και σημεία στίξης, να μάθουμε που πρέπει να δυναμώνουμε την φωνή και να τονίζουμε και που να ρωτάμε ή να θαυμάζουμε ή να σταματάμε. Εκείνα τα μαύρα στρατιωτάκια, που τα ονομάτιζαν γράμματα, όταν έμπαιναν σε σειρά σχημάτιζαν τις λέξεις. Στην αρχή συλλαβιστά και μετά όλες μαζί οι συλλαβές μας έδιναν την έννοια μιας λέξης. Αντιγραφή κάναμε σε ειδικά τετράδια που περιόριζαν τα γράμματα σε κάποια ομοιομορφία. Το αναγνωστικό της πρώτης δημοτικού το 1950 μας βοηθούσε με τον τρόπο του και ουσιαστικά με την συνδρομή του Δακάλου μας, να μαθαίνουμε, σιγά – σιγά ανάγνωση και γραφή. Στην αρχή, όταν πρωτομαθαίναμε να σχηματίζουμε τα γράμματα, προσπαθώντας να ταιριάξουμε τις γιώτες και τις κουλούρες, κάμναμε κάτι απίθανα σχήματα, που θύμιζαν κάτι εξωπραγματικό. Οι κουλούρες άλλοτε έπαιρναν σχήμα τριγώνου, άλλοτε τετραγώνου, άλλοτε πεπονιού, πάντα διαφορετική η μια από την άλλη. Αν πεις για τις ουρές, πότε μικρές, πότε μεγάλες, πότε λοξές, πότε κάθετες. Όταν έβλεπες το σύνολο ή θα έπρεπε να απογοητευθείς είτε να γελάσει, για να δώσεις και λίγο κουράγιο για μια δεύτερη προσπάθεια. Μας έσωζε η ανεξάντλητη υπομονή και συγκατάβαση του Δασκάλου μας, που μας διόρθωνε με αγάπη κάθε μέρα. Με τον καιρό τα ασχημόπαπα άρχισαν να παίρνουν μορφή κύκνου και μερικών μαθητών ήταν κόσμημα.

Η συνέχει ήταν πιο συναρπαστική. Απλά και καθαρά μας εξηγούσε ο Κύριος πώς να τοποθετούμε τους φθόγους και τα σημεία της στίξης και να κάνουμε τις λέξεις. Μάθαμε πρώτα να γράφουμε το όνομά μας. Μερικές λέξεις που μας έκαναν εντύπωση ήταν λέξεις όπως **αγάπη, καλημέρα, Χριστός, Παναγία, σχολείο, εκκλησία, Ελλάδα, πατρίδα**. Μαθαίναμε, λοιπόν, στην αρχή τις λέξεις και στην συνέχεια με την χρήση κι άλλων λέξεων, που αποτελούσαν τα μέρη του λόγου, μάθαμε να κάνουμε φράσεις. Με την χρήση ρημάτων, ουσιαστικών, αντωνυμιών, επιθέτων, προθέσεων, επιρρημάτων και των υπόλοιπων μερών του λόγου, μάθαμε να γράφουμε προτάσεις με ολοκληρωμένα νοήματα. Τι μαγεία ήταν εκείνη που εκείνα τα μαύρα σχήματα, τα γράμματα, μπορούσαν να μιλούν και να κουβεντιάζουμε! Όταν μας βάζαν να γράφουμε εκθέσεις, τι ζόρι τραβούσαμε για να μπορέσουμε να τα βάλουμε σε τάξη τα γράμματα και να μιλήσουν· να βγάζουν νόημα και να καταλαβαίνουμε τι θέλουν να μας μολογήσουν. Άλλοτε ήταν ακαταλαβίστικες οι έννοιες, άλλοτε αστείες και άλλοτε γεμάτες νόημα.

Όσο προχωρούσαμε στις τάξεις και πλουτίζαμε σε γνώσεις και εμπειρία αρχίσαμε να καταλαβαίνουμε την δύναμη αυτών των μικρών μαύρων στρατιωτών που αποτελούσαν την αλφα-βήτα. Στην αρχή δυσκολευόμασταν να εκφράσουμε αυτό που σκεφτόμασταν. Ο Κύριος όμως εκεί, ακοίμητος βοηθός προσπαθούσε να μας μυήσει στην έκθεση των σκέψεών μας. Προσπαθούσε να ελευθερώσει την ψυχή μας, το πνεύμα μας για να εκφράσουμε αυτό που σκεφτόμασταν, που ζούσαμε και αισθανόμασταν. Διόρθωνε τα λάθη μας με τρόπο που ήταν ένα επιπλέον μάθημα γνώσης και βιώματος. Μας μάθαινε να να βάζουμε τα γράμματα να λένε αυτά που νοημάτιζαν τα θέματα και έπρεπε να αναπτύξουμε. Καθώς στην εποχή μας τα βιβλία ήταν σε ανεπάρκεια, το έκαμνε το μάθημα ο Κύριος με τέτοιο τρόπο που μας συνάρπαζε και μας μαγνήτιζε και μας οδηγούσε να ζήσουμε και εμείς τα γεγονότα που μας περιέγραφε.

Έτσι άρχισε να γίνεται αντιληπτή η δύναμη των γραμμάτων και το μεγαλείο της προσπάθειας του Δάσκαλου, του βασικού συντελεστού της προσφοράς της γνώσης στον μικρό μαθητή, του νέου κύτταρου της μελλοντικής κοινωνίας. Με την δύναμή των γραμμάτων οι μεγάλοι συγγραφείς μπορούσαν με πιόνια τα γράμματα, να φτιάχνουν όμορφες λέξεις και προτάσεις και σε έπαιρναν μαζί τους σε μέρη άγνωστα και ζούσες μαζί τους παραμύθια, τις ιστορίες, τους αγώνες και τις αγωνίες των ηρώων, την λύτρωση ή τον θάνατο, που κι αυτός μερικές φορές ήταν λύτρωση. Αυτά τα άψυχα στρατιωτάκια, τα γράμματα, σου έδιναν ζωή, κίνηση, σε ψυχώναν και έφθανες να μάχεσαι με τον Λεωνίδα στις Θερμοπύλες, με τον Μιλτιάδη στον Μαραθώνα, με τον Μεγαλέξανδρο στον Γρανικό, την Ισσό, στα Γαυγάμηλα και να πορεύεσαι στην έρημο της Γεδρωσίας· να παλεύεις μαζί με τον

Διγενή Ακρίτα τον χάροντα στα μαρμαρένια αλώνια· να πολεμάς με τον Αυτοκράτωρα Κωνσταντίνο Παλαιολόγο στα τείχη της Βασιλεύουσας· να μάχεσαι με τον Νικηταρά, με τους Σουλιώτες, τους Μεσολογγίτες, τους Ψαριανούς, τους Μακεδονομάχους, να βιώνεις την καταστροφή της Σμύρνης και να μεθάς με το «ΟΧΙ» του Μεταξά και της Ελλάδας στους Ιταλούς.

Αμ εκείνα τα στρατιωτάκια που περιέγραφαν τους μυθικούς χρόνους! Ποιος δεν βρέθηκε να σφίγγει τον λαιμό του λιονταριού μαζί με τον Ηρακλή; Ποιος δεν αγωνιούσε με την Λερναία Ύδρα ή τον Κέρβερο; Ποιος δεν λαχταρούσε να δόσει ένα χέρι βοήθειας στον Θησέα καθώς καθάριζε τον δρόμο από τους ληστές; Ποιος δεν έζησε μαζί με τον βασιληά Αιγαία την αγωνία του Μινώταυρου; Ποιος δεν ταξίδευσε με τους αργοναύτες του Ιάσωνα στην Κολχίδα;

Εκείνα όμως, που μας καθήλωναν στην κυριολεξία ήταν η Παλιά και η Καινή Διαθήκη. Ο Παράδεισος, ο κατακλυσμός του Νώε, η θυσία του Αβραάμ, ο Ιακώβ, ο Πάγκαλος Ιωσήφ και ο Μωυσής. Πόσες φορές αισθανθήκαμε να περνάμε την Ερυθρά θάλασσα, να πορευόμαστε στην έρημο και να ζούμε το συγκλονιστικό γεγονός· να γράφει ο Θεός με δάχτυλο την φωτιά τις Δέκα Εντολές. Τον Σαούλ να κυνηγάει τον Δαυίδ, τον Δαυίδ να νικάει τον Γολιάθ, κι όταν έγινε Βασιληάς να κυνηγάει τον γυιό του τον Αβεσαλώμ.

Αλλά η μαγεία ήταν η Καινή Διαθήκη. Πορευόσουν με τον Χριστό, ζούσες κάθε στιγμή μαζί Του· η ζωή, τα θαύματα, τα Πάθη, η Σταύρωση και η Ανάσταση του Χριστού, όλα ήταν συγκλονιστικά. Ιδιαίτερα τα Πάθη και η πορεία στον Γολγοθά. Τα γράμματα σε έπαιρναν στα φτερά τους και σε μετέφεραν στον τόπο και στους χώρους του μαρτυρίου. Αισθάνουσουν νυγμό και πόνο στην καρδιά. Καταλάβαινες τον πόνο της Παναγίας Μητέρας, την άκρα ταπείνωση του Θεάνθρωπου Χριστού, την άμετρη αγάπη και ανεξικακία Του· «Πάτερ, άφες αυτοίς, ου γαρ οίδασι τι ποιούσι», τα λέει όλα. Και έρχονταν η Ανάσταση· και τα γέμιζε όλα Φως, Ειρήνη, Γαλήνη, από τον ουρανό μέχρι το σκοτάδι του Άδη. Αυτά οδηγούσαν τον άνθρωπο στην Μεγάλη Αλλαγή, τον Καινόν Άνθρωπο, τον σωσμένο από την Μεγάλη Θυσία του Χριστού, τον θεωμένο από την Χάρι του Αγίου Πνεύματος, μέσα στην Εκκλησία Του.

Όλα αυτά τα ζεί κανείς με την βοήθεια των γραμμάτων, των λέξεων, των φράσεων, των κειμένων, των βιβλίων. Καμμία δύναμη στο αισθητό κόσμο δεν μπορεί να συγκριθεί με την δύναμη των στρατιωτών της αλφαβήτας. Όταν είμασταν μικροί μαθητές στο δημοτικό, με την αμέριστη συμπαράσταση των σεβαστών μας δασκάλων το υποψιαζόμασταν· αργότερα, στις μεγαλύτερες ηλικίες, το διαπιστώνουμε σε καθημερινή βάση όταν διαβάζουμε διάφορα βιβλία. Όταν συνδυάζονται τα γράμματα με τους αριθμούς, τότε αποκαλύπτεται η

συνολική δύναμη της νόησης, με την οποία έχει προικίσει ο Δημιουργός το πλάσμα του. Και έρχονται πάλι τα γράμματα με την σύνθεση λέξεων και εννοιών και με την συμμετοχή του λόγου του ανθρώπινου νου, να ορίσουν κανόνες συμπεριφοράς και σωστής χρήσης της δύναμης που του παρέχει η νόηση. Με αυτή μπαίνει ο άνθρωπος στην βαθειά γνώση του ορατού και του πνευματικού κόσμου. Συλλογιέται και λύνει προβλήματα· στοχάζεται και κατανοεί έννοιες όπως η ελευθερία, η δικαιοσύνη, η ισότητα, η δημοκρατία, η αγάπη· εκφράζει την σκέψη του στα γραφτά και δημιουργεί αθάνατα έργα· μεταφέρει τον λόγο στην γλώσσα και επικοινωνεί. Η νόηση διαθέτει αφάνταστη δύναμη και πρέπει να μπαίνει στην υπηρεσία του ανθρώπου· είναι φωτιά και ή ζεσταίνει, αν χρησιμοποιηθεί καλά, ή καταστρέφει τα πάντα αν χρησιμοποιηθεί άκριτα· η παράχρησή της εξαπολύει δυνάμεις καταστροφικές και οι συνέπειες είναι δραματικές. Η καλή χρήση της είναι αποτέλεσμα του χαρακτήρα του ανθρώπου. Ο χαρακτήρας, όμως, του ανθρώπου, που προσφέρει την ζεστασιά και όχι την καταστροφή, σμιλεύεται με συμπαράσταση της οικογένειας και την παιδεία και καλλιέργεια που προσφέρει μαζί με τις γνώσεις ο Δάσκαλος. Αυτοί οδηγούν την πορεία του προσώπου στον δρόμο προς τον Γολγοθά, τον Σταυρό και την Ανάσταση, προς το Φως και την Αλήθεια, που αποτελεί την κατεξοχήν Γνώση.

Ό,τι περιγράφηκε κύριο συντελεστή έχει τον Δάσκαλο. Αλλά η προσφορά του παίρνει άλλη διάσταση όταν τις γνώσεις τις συμπληρώνει η διάπλαση του χαρακτήρα. Μεγάλη η δύναμη της γνώσης του Δασκάλου, ακόμη μεγαλύτερη το βίωμα που προσφέρει. Αυτός μετά την γνώση θα προσφέρει τον δεσμό του μαθητή με την Ιστορία της πατρίδας του. Ο Δάσκαλος θα του διδάξει την Πίστη, θα τον μάθει να προσεύχεται, να αγαπά, να βοηθά, να σέβεται και τον εαυτό του και τους άλλους, να ανέχεται, να υπομένει, να είναι φιλότιμος και να αγωνίζεται τον αγώνα τον καλόν. Η δύναμη είναι μεγάλη. Μικροί λέγαμε: « ο Κύριος το είπε...» και ήταν νόμος. Αυτός ο Δάσκαλος, και στο πρόσωπο του ενός αναφέρονται όλοι οι Δάσκαλοι, είναι ο θεμέλιος λίθος όπου στηρίζεται το οικοδόμημα της Γνώσης, της Κοινωνίας, το «ευ ζειν» της ανθρωπότητας. Η απρεπής συμπεριφορά στο πρόσωπό του δείχνει έλλειψη καλλιέργειας, αγραμματοσύνη, μικροψυχία, αγνωμοσύνη και ο,τιδήποτε άλλο μειώνει την αξία ενός ανθρώπου.

Εμείς επιθυμούμε να καταθέσουμε στην μνήμη των Δασκάλων μας την αγάπη μας, τον απεριόριστο σεβασμό μας και την άπειρη ευγνωμοσύνη μας. Σε όσους ζούνε ο Κύριος όλων μας να τους χαρίζει σωματική και πνευματική υγεία. Σε όσους έχουν αναπαυθεί, αιωνία τους η μνήμη και ο Θεός να συγχωρήσει τις τυχόν ανθρώπινες αδυναμίες και να τους καταστήσει πολίτες του Παραδείσου.

****

Δάσκαλοί μας στα διάφορα χρονικά διαστήματα υπήρξαν:

1949

κ. Μανής και ο Ασανακίδης Ευάγγελος που υπηρετούσε την στρατιωτική του θητεία. Μερικοί παρακολουθούσαμε ως εθελοντές, καθώς δεν λειτουργούσε νηπιαγωγείο

1950-1951

Κανονική πρώτη τάξη. Καινούργιος δάσκαλος ο κ, Μόκκας Χρήστος από τον Βόλο

1951-1952

Δευτέρα τάξη με τον κ. Μόκκα Χρήστο

1952-1953

Τρίτη τάξη με τον κ. Τσιώτα Ιωάννη από την Εύβοια

1953-1956

Τετάρτη, Πέμπτη και Έκτη τάξη με τον κ. Πατραλάκη Θεολόγο

Άλλοι δάσκαλοι του σχολείου μας, στο Γαρέφι- Αλμωπίας-Πέλλας ήταν:

Η Κα Στρατικοπούλου Ευανθία, Πάσχου Κατίνα και η Πελαγία υπηρέτησαν ως Νηπιαγωγοί

Οι κύριοι Αλεξάκος Κωνσταντίνος, Τσαματσούλης Χρήστος, Λαζαρίδης Χαράλαμπος και η δεσπ. Λαζαρίδου Ανδρομάχη υπηρέτησαν ως δάσκαλοι στο διάστημα της δικής μας μαθητείας στο εν λόγω δημοτικό σχολείο από το 1949 μέχρι το 1956.

Κατεξοχήν Δάσκαλός μας υπήρξε ο αείμνηστος, πλέον, Πατραλάκης Θεολόγος. Ό,τι και να γράψει κανείς, οποιονδήποτε επαινετικό λόγο και να είπει δεν μπορεί να αποδόσει με επάρκεια τα χαρίσματά του. Όσοι το είχαμε Δάσκαλο του χρωστάμε παντοτεινή ευγνωμοσύνη. Η καταγωγή του ήταν από τις Άνω Κλεινές Φλωρίνης και γεννήθηκε το 1927. Το 1959 με 1960 μετανάστευσε στην Αυστραλία οικογενειακώς (με την Κα Ελένη απόκτησε τρία κορίτσια). Έζησαν στην πόλη Wangaratta της πολιτείας Victoria στην Αυστραλία, περίπου 230 χιλιόμετρα ΒΑ από την Μελβούρνη, όπου και εκοιμήθη εν Κυρίω στις πέντε Ιουλίου το 2003, σε

ηλικία 76 ετών. Μέσω του διαδυκτύου εντοπίσαμε το κοιμητήριο και το μνήμα του καθώς και της συζύγου του, της πολύ αγαπητής μας κυρα Ελένης. Ο Θεός να τους αναπαύει και αιωνία να είναι η μνήμη τους. Ο Κύριος γνωρίζει τι οφείλουμε στις άοκνες προσπάθειες του αγαπημένου μας Δασκάλου, αλλά και των υπολοίπων Δασκάλων του σχολείου μας.